

BEN JE NIET BANG DAT
WIJ RIJKEN STRAKS
MISSCHIEN DUBBEL ZOVEEL
BELASTINGEN GAAN
MOETEN BETALEN?

HET DUBBEL
VAN NIKS IS
NOG STEEDS
NIKS...

Herfstdossier: Sociaal saneren

Herfstdossier: Sociaal saneren

De financiële crisis sloeg wereldwijd toe. Van de financiële crisis kwam een sociaaleconomische crisis. En van de weeromstuit ook een budgettaire crisis. Wereldwijd zijn nationale regeringen bezig begrotingsgewijs orde op zaken te stellen. Onder het wantrouwige oog van de financiële markten en de internationale instellingen. Ook België staat voor een zware sanering. De ontslagnemende regering deed al bij al haar deel, maar het grote werk moet nog komen. De nieuwe federale regering zal de klus moeten klaren. Het worden dus spannende weken. In dit dossier zetten we centen en cijfers over de begrotingstoestand en de budgettaire uitdagingen op een rijtje. En geven we op hoofdlijnen onze krachten voor een sociale sanering. Ondertussen staat de tijd niet stil. We gaven onze goed voor druk voor dit dossier (en Vakbeweging) op 5 oktober. We kunnen niet voorspellen hoever de onderhandelaars ondertussen staan in hun besprekingen over de de saneringsinspanningen en het te voeren sociaaleconomische beleid.

De crisis slaat een gat

Voor de financiële crisis uitbrak in 2008 was de begroting ook al niet gezond. Eerst paarsgroen en dan paars lieten na om inkomsten en uitgaven structureel in evenwicht te brengen en voldoende reserves op te bouwen voor de vergrijzing. Kunst en vliegwerk, hebben we het ooit genoemd. Met al te veel jaarlijks oplapwerk met eenmalige maatregelen. En dus zonder de noodzakelijke structurele ingrepen. De federale regering mixte in de periode 1999-2007 liever een populaire cocktail van lagere belastingen en hogere uitgaven. En dat sa-

men met een omvangrijke overheveling van middelen naar Gewesten en Gemeenschappen, door een aanpassing van de Financieringswet. Waardoor ook nauwelijks middelen overbleven voor het spijzigen van het Zilverfonds, dat de vergrijzingkosten moet prefancieren. Sinds 2007 werd zelfs geen euro meer bijgestort, afgezien van wat intrest op de vroeger opgebouwde reserves.

Na de verkiezingen van 2007 kwamen we, door het communautaire opbod, in een periode van politieke instabiliteit. Waardoor 2007 en 2008 ook al verloren gingen. Met vervolgens de financiële crisis, voluit vanaf september 2008, na het omvallen van Lehman Brothers in de Verenigde Staten. Die crisis verplichtte eenvoudigweg in het rood te gaan en/of te gaan bijlenen. Door de reddingsoperaties voor de banken. Door de impact van de crisis op de inkomsten (bijdragen en belastingen) en op de uitgaven (vooral RVA). En door de kost van het relancebeleid.

Gevolg was dat 2009 werd afgesloten met een begrotingste-

kort ten belope van 6,0% van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Dat is bijna het dubbele van de marge die Europa laat. In 2009 liep de overheidsschuld ook op tot 96,2% van het BBP. Dat is meer dan de helft boven de Europese norm (maximum 60% van het BBP). Geen schitterende startpositie op de vooravond van de massieve pensionering van de grote, naorlogse babyboomgeneratie. De eerste babyboomers, die van 1945, werden in 2010 immers 65 jaar.

Voor een goed begrip: we hebben het hier dan wel over de globale begroting: de begrotingen van alle overheden + sociale zekerheid samengeteld. Dus met inbegrip van de begrotingen van Gewesten en Gemeenschappen en van de lokale overheden.

Saneringspad

De Hoge Raad voor Financiën (HRF) berekende in september 2009 voor wat in de periode 2010-2015 kan worden verwacht bij ongewijzigd beleid, dus wanneer de overheden geen nieuwe maatregelen zouden nemen aan de kant van de inkomsten of de uitgaven. Dan zou het gat in de begroting verder aangroeien van 5,9% tot 7,4% in 2015. En verder doorgroeien tot 8,5% in 2020. De totaalschuld zou al in 2012 de 130% van het BBP bereiken en verder aandikken in de richting van 140%

in 2020. Waarmee het record van 1993 zou worden gebroken.

Voor een deel vloeit die evolutie spontaan voort uit de zogenaamde rentesneeuwbal. De overheid moet rente betalen op het geld dat ze moet lenen. Ook om die rentes te kunnen betalen moet ze bijkomend gaan lenen. Wat opnieuw extra rentes betekent. Enzovoorts. Een 'explosieve spiraal' dus (zegt de HRF), waardoor steeds

Begrotingsjaar	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Afspraken met Europa	-5,9%	-4,1%	-3,6%	-2,8%	-1,8%	-0,8%	0,2%

Op die basis slaagde de federale regering er uiteindelijk in toch een begroting op te stellen voor 2010. En in één beweging ook voor 2011. Die tweejaarsbegroting leidde er in elk geval toe dat de schuldaanwas min of meer kon worden gestuit: 96,6% van het BBP in 2010. Terwijl het overheidstekort zelfs kon worden teruggedrongen tot 4,0% van het BBP (0,1% beter dan het bovenvermelde traject). Ook doordat België kon profiteren van een sneller dan verwachte herneming van de groei.

Anderhalf jaar verder

Inmiddels zitten we anderhalf jaar verder. Met sinds april 2010 een ontslagnemende regering. Met intussen ook een economische en internationale context die fundamenteel is veranderd.

Met gelukkig wat goed nieuws. De financiële crisis heeft, minder dan in veel andere westerse landen, huisgehouden in de Belgische economie en op de Belgische arbeidsmarkt. Ook dankzij ons stelsel van sociale bescherming en het beleid van arbeidsherverdeling via de tijdelijke werkloosheid en de crisismaatregelen. Onze gemiddelde jaarlijkse groei is sinds het uitbreken van de crisis zelfs hoger dan die van het Duitse *Wirtschaftswunder*. De werkgelegenheid is bij ons minder zwaar teruggezaakt en herstelde zich ook sneller dan verwacht. De vergrijzingskosten wer-

meer van de jaarbegroting opgaat aan rentelasten. Tegen die achtergrond werd met de Europese Commissie een scenario uitgewerkt voor het herstel van het budgettaire evenwicht tegen 2015, dat ondertussen meermaals werd verstrengd. Het laatste scenario, het zogenaamde Stabiliteitsprogramma (versie april 2011), vind je hieronder (in % van het Bruto Binnlands Product, BBP).

den inmiddels ook neerwaarts herraamd. In het bijzonder door een hoger geboortetal en een opwaartse bijstelling van de immigratiecijfers. En de budgettaire objectieven voor 2011 zouden netjes worden gehaald, althans volgens de laatste prognoses: een begrotingstekort van 3,6% en een verdere daling van de schuldratio: van 96,6% naar 96,5%.

Maar dat goede nieuws wordt zwaar overschaduwd door de crisis in de eurozone. Met bovenop het toenemende risico op een 'double dip', een tweede economische inzakkings op de internationale markten, wanneer de landen tegelijk, overhaast aan het saneren gaan en banken opnieuw in de gevarezone komen.

De crisis in de eurozone gaf de aanzet tot een versterkte coördinatie van het budgettaire en economische beleid. Dat is de zogenaamde *economic governance*. Het Europees Parlement keurde ondertussen zes wetgevingsvoorstellen goed, het zogenaamde *sixpack*, die de *economic governance* ondersteunen. Het machtigt de Europese Commissie en daarbinnen vooral de harde Ecofin-filière (voor Economische en Financiële Zaken) om landen met een overdreven budgettair tekort of schuld aan de leiband te nemen, zware sancties bij wangedrag inbe-

grepen. De aanbevelingen die België al eind juni kreeg in het kader van de nieuwe middellangetermijnstrategie Europa 2020 zijn maar een voorproefje van de dictaten die we dreigen opgelegd te krijgen.

Saneren moet

De noodzaak van de sanering en in het bijzonder het herstel van het begrotingsevenwicht tegen 2015 heeft het ACV nooit in twijfel getrokken. Zo'n sanering moet, om uiteenlopende redenen.

1. De sanering is een beveiliging tegen de terreur van de financiële markten. Hoe minder overheidsschuld, hoe minder rentelasten, hoe minder je bent overgeleverd aan de capriolen op de financiële markten.
2. Het is tegelijk een bescherming tegen de haviken van de Europese Ecofin-filière. Die zijn er in geslaagd binnen de Europese instanties het laken naar zich toe te trekken en meer en meer hun neoliberale doctrine op te dringen. Als België er niet in slaagt aan de Europese begrotingsnormen te voldoen, dan dreigt het onder curatele (voogdij) te komen staan, overgeleverd aan de dictaten van die *diehards*. En niet enkel wat betreft het saneringsbeleid. Als we niet opletten dwingen die België binnen de kortste keren ook de index, de centrale loonvorming, de

Herfstdossier: sociaal saneren

algemeenverbindendverklaring van cao's, de arbeidsbescherming, de brugpensioenen, de pensioenleeftijd en de werkloosheidsverzekering op de schop te nemen. Onder het voorwendsel dat dit bijdraagt tot groei en werkgelegenheid. En dus ook goed zou zijn voor de openbare financiën en vertrouwen wekt naar de financiële markten.

3. De vergrijzingskosten beginnen nu wel degelijk toe te nemen, jaar na jaar. Tegen 2060 lopen de jaarlijkse kosten op tot 5,6% van het BBP, berekende de Studiecommissie voor de Vergrijzing voor in zijn jaarverslag voor 2011. Als daar nog eens de zware rentelasten bijkomen door een overdreven overheidsschuld, dreigt het mis te lopen. En dan beginnen ook de speculanten zich te roeren. Die beoordelen elk van de vergrijzende landen immers ook op hun vermogen om te gaan met hun vergrijzingsvraagstuk.
4. Rentelasten drukken de rest van de overheidsuitgaven weg. Hoe minder rentelasten, hoe meer beleidsruimte voor nieuw beleid (bevordering van groei, werkgelegenheid, sociale cohesie en ecologische transitie).
5. De sociale zekerheid van de werknemers vertoont een zwaar structureel deficit. Voor 2010 en 2011 heeft de federale regering dat opgelost door een tijdelijke verhoging van de dotatie en bijkomend een fikse lening. Vanaf 2012 valt die dotatie weg. En vanaf 2012 moet die lening ook worden terugbetaald vanuit de sociale zekerheid. De laatste ramingen spreken voor 2012 van een deficit van ca. 3,9 miljard euro. Als we dat deficit niet tot een oplossing brengen, dan is dat koren op de molen voor hen die het mes willen zetten in de sociale uitkeringen.

Slim saneren

Dus, saneren moet. Maar dan wel op verstandige wijze. Te snel saneren is niet slim. Want hoe je het draait of keert, saneren zuigt koopkracht weg uit de gezinnen

en/of zuurstof uit de ondernemingen. En dat zet een domper op groei en werkgelegenheid. En als je niet oplet wordt dat nog eens versterkt door de schending van het consumenten- of investeringsvertrouwen.

Zodat je aan saneren best maar begint als de groei- en werkloosheidsprognoses het toelaten. En dan liefst aan een tempo dat draaglijk is. Al is het een moeilijke afweging. Want te laat of te traag saneren, is ook niet goed voor het vertrouwen. Het is dus kwestie tussen die twee een goed evenwicht te vinden. Maar zo'n evenwichtsoefening, dat is in elk geval wat anders dan het wilde gedoe à la Kapitein Tuizentfloot van de Nerostrips om er overal onbesuisd met het hakmes in te gaan.

Overigens: onderschat niet het belang van groei en werkgelegenheid voor de sanering zelf. Hoe meer groei en werkgelegenheid, hoe meer inkomsten. En hoe minder uitgaven voor werkloosheid (en

voor gelijkstellingen voor pensioen). En hoe sneller ook de schuld daalt in verhouding tot het BBP. Al plaatst dit de overheid natuurlijk ook voor een dilemma. Want investeren in groei en werkgelegenheid kost geld. En dus moet je daartoe beleidsruimte creëren. Ofwel door de sanering te vertragen. Ofwel door harder te saneren, en vervolgens een deel van het extra geld van inkomsten of van de opbrengst van extra besparingen in te zetten voor investerings- en werkgelegenheidsplannen. Zoals Obama het nu voordoet in de Verenigde Staten, als het Congres hem daarin volgt tenminste.

Hoeveel saneren?

We hebben al ongeveer elk cijfer tussen 15 en 25 miljard euro gehoord, als globale inspanning naar 2015. Dat cijfer wisselt van instelling tot instelling. En dat wisselt van prognose tot prognose, ook door de bijzonder wispelturige financieel-economische omgeving. De laatste monitoring,

in opdracht van de regering, gewaagt van een saneringsinspanning van 23,8 miljard euro tegen 2015, waarvan 10,3 miljard al zou moeten gebeuren in 2012.

Sociaal saneren

Met het Toekomstcongres van het ACV (oktober 2010) hebben we al de krijtlijnen getrokken voor de sanering, in het bijzonder met actualiteitsresolutie 6:

- eerst en vooral hen laten betalen die verantwoordelijk zijn voor de financiële crisis en zij die in het verleden het minst hun deel hebben gedaan: de financiële wereld, de speculanten, de vermogenden, de fraudeurs;
- eerst en vooral de inkomstenkant versterken en niet blindweg in de uitgaven snijden;
- bij alle inspanningen bewaken dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen (soms noemen we dat de 'sterkeschoudertoets');
- ontzien van de zwaksten, in het bij-

zonder de lage (reële) inkomens en de uitkeringsgerechtigden.

Sociaal saneren zal niet lukken als men de inkomstenkant blijft ontzien. De sanering zal ongemeen pijnlijk zijn als alleen maar aan de uitgavenkant wordt gesabeld. Want dan wordt de kans veel groter dat je de mensen met een lager inkomen treft. Omdat die de sociale zekerheid en de collectieve voorzieningen veel meer van doen hebben. Voor een rechtvaardige sanering mag de kant van de ontvangsten niet buiten schot blijven. Niet in het minst omdat een deel van het begrotingsprobleem ook werd veroorzaakt door een rist ongecontroleerde lastenverlagingen en door een onaanvaardbare fiscale laksheid. Naast de problemen die zich ook stellen inzake loon- en bijdragefraude.

Het is opvallend hoe weinig de eenzijdige focus op uitgavenbesparingen in vraag wordt gesteld. Al moeten we erkennen dat

het debat de laatste maanden genuanceerder is geworden. In meer en meer landen is sprake van een extra belasting op de rijken. De idee van een taks op financiële transacties werd inmiddels in het Europees Parlement voorgesteld door commissievoorzitter Barroso. Een hogere belasting op vermogens, op inkomens uit vermogen, op meerwaarden ook, is geen taboe meer.

Het viel trouwens op dat er zelfs vanuit bepaalde werkgeverskringen en vanuit kringen van beleggers en vermogenden heel af en toe behoorlijk genuanceerde reacties waren op de voorstellen van Di Rupo inzake een hogere belasting op vermogens en op inkomens uit vermogen.

Belastingdruk: voor wie?

Langs werkgeverszijde en ter rechterzijde blijft echter toch vooral het mantra doorwegen dat de belastingdruk niet omhoog kan. Is dat zo? Is er een soort van natuur-

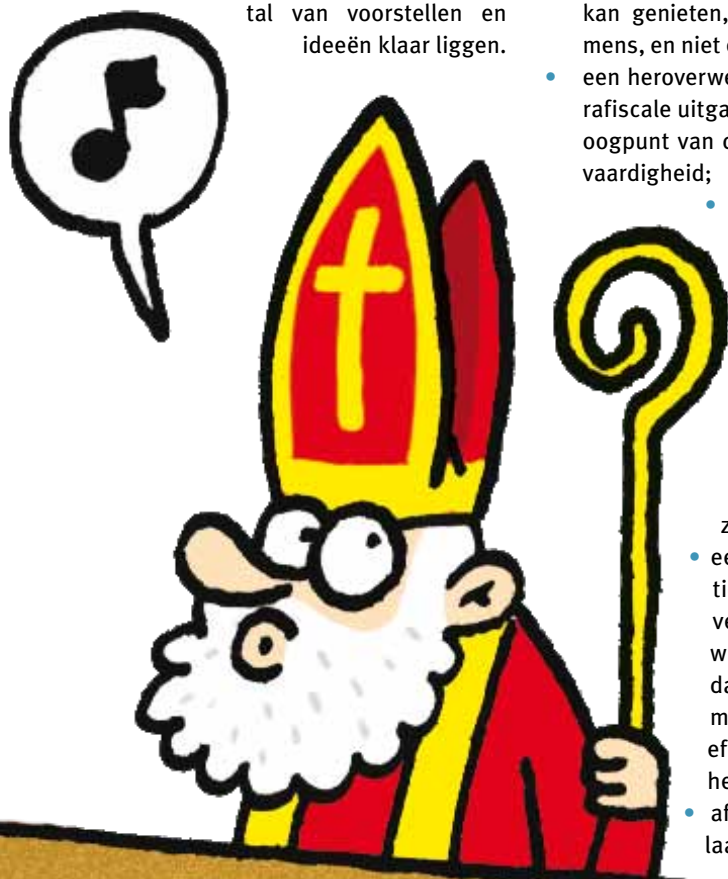
Herfstdossier: sociaal saneren

wet of economische wet die stelt wat de maximale belastingsdruk is?

Uiteraard is de belastingdruk een factor in het concurrentievermogen. Maar is dat een doorslaggevende factor? Dat is in elk geval niet af te leiden uit de internationale hitparades van het concurrentievermogen, met prominent vooraan de Scandinavische landen, met nochtans een bijzonder hoge belastingdruk.

Uiteraard blijft het een opgave de belastingdruk te beheersen. Het is echter maar de vraag voor wie die belastingdruk te hoog is. Dat je, vanuit werkgelegenheidsoogpunt, voorzichtig moet omspringen met hogere lastentarieven op arbeid, dat is zonneklaar. Net zoals je naar de bedrijven best oog blijft hebben voor een investeringsvriendelijk klimaat. Maar daarmee eindigt het verhaal van meerbelasting niet. Omdat tal van wegen open blijven liggen.

Wat dat betreft heeft het ACV tal van voorstellen en ideeën klaar liggen.

Met nadruk op diegenen waarvan we vinden dat ze totnogtoe onvoldoende bijdroegen. Zo betalen bedrijven bijvoorbeeld gemiddeld slechts 11,8% belastingen op hun winst. Veel minder dan het theoretische tarief van 33,99%. De ACV-voorstellen en ideeën werden de afgelopen weken gebundeld in een nieuwe brochure over rechtvaardige fiscaliteit. Kernachtig weergegeven, komen de saneringsvoorstellen in die brochure op het volgende neer:

- een progressieve vermogensbelasting (met een vrijstelling van de eerste 500.000 euro) die grote vermogens meer laat bijdragen;
- een bijdrage op het vermogensrendement door een eerlijke belasting van meerwaarden;
- een vermogenskadaster dat een eerlijke belasting mogelijk maakt;
- groepering van de fiscale aftrekken in zogenaamde korven, met het oog op een gelijkmatige verdeling van de aftrekken over alle inkomsten. Zodat ieder inkomen van de fiscale voordelen kan genieten, zeker de lagere inkomens, en niet enkel de hogere;
- een heroverweging van fiscale en parafiscale uitgaven, vanuit het dubbele oogpunt van doelmatigheid en rechtvaardigheid;
  - een sterkeschouder-toets die bij iedere maatregel rekening houdt met de werkelijke bijdragecapaciteit;
  - een nieuwe manier van berekening van het huwelijksquotiënt, met voor iedereen eenzelfde forfaitaire aftrek;
  - een herziening van de notionele intreestaf trek in de vennootschapsbelasting, waarvan de uitgaven vandaag de pan uit swingen, met onvoldoende batig effect op de werkgelegenheid;
  - afschaffing van de verlaagde tarieven van de

vennootschapsbelasting voor KMO's;

- strijd tegen de vervennootschappelijking: door verhoging van de verplichte (minimum)bezoldiging van bedrijfsleiders en verhoging van het vereiste minimumkapitaal voor de oprichting van een vennootschap; eventueel ook door personenbelasting te heffen op de winsten van vennootschappen met slechts één aandeelhouder;
- kordate aanpak van de fiscale fraude;
- een kilometerheffing voor vrachtwagens, in samenspraak met de buurlanden;
- de accijnzen op diesel en benzine beter op elkaar af te stemmen, mits een in de tijd gespreide toepassing en rekening houdend met eventuele toekomstige prijzensprongen;
- heffing op vliegtickets, zowel nationaal als internationaal, plus een heffing per tonkilometer voor de vracht, die ervoor zorgt dat de kosten van de CO₂-uitstoot worden geïnternaliseerd;
- grondige herziening van de regeling voor bedrijfswagens;
- en een meer efficiënte belastingadministratie.

Met bovenop een reeks voorstellen om de fiscale fraude en ontwijking op Europees en internationaal vlak aan te pakken. En eindelijk ook te komen tot een meer gecoördineerd Europees beleid.

Als ACV hebben we daarnaast ook diverse voorstellen om de sociale fraude beter aan te pakken. Dat wordt al te vaak herleid tot uitkeringsfraude. Nu, precies op dat vlak gebeuren al veel inspanningen. Wat achterblijft is de strijd tegen ontduiking en ontwijking van lonen en bijdragen. Met als prioriteiten onder meer:

- invoering van de hoofdelijke aansprakelijkheid van aannemers voor de lonen die de onderaannemers uitbetalen;
- invoering van een stelsel van elektronische werfmelding, eerst in de bouw, nadien uit te breiden tot andere risicosectoren;
- een actievere strijd tegen de schijn-

zelfstandigheid, op basis van een beter wettelijk en reglementair kader.

Slim spenderen

Betekent dit dat niks kan gebeuren aan de uitgavenkant? Dat ook weer niet. Belasting- en bijdragebetalers verwachten dat hun geld zo oordeelkundig mogelijk wordt besteed. Beleidsveld per beleidsveld zal moeten bekeken worden waar kan gerantsoeneerd worden. Op voorwaarde maar dat het met de nodige intelligentie en zorgvuldigheid gebeurt, met het ontleedmes dus en niet met de botte hakbijl. Niet met de botte kaasschaaf, om keuzes en het daaraan gekoppelde politieke gekraak uit de weg te gaan. Niet met betwistbare econometrische formules, om uit te komen op een lineaire afslankingskuur. Want zulks kan alleen maar leiden tot een ontwrichting van de collectieve dienstverlening.

We geven vier voorbeelden.

Van de overheid en zijn instellingen en bedrijven mag verwacht worden dat ze efficiënt worden gerund. Niet dat je daarvoor zo nodig de efficiëntie maatstaven van de commerciële sector moet overplanten. Want de doelstelling van de overheid is wel wat anders dan louter winstgerichtheid. Maar een discussie over een welbegrepen efficiëntieverhoging mag je niet uit de weg gaan. Al is dat iets geheel anders dan de slogans die circuleren over een radicale vermindering van het aantal ambtenaren, een stop op bijkomende overheidsuitgaven, ... Neen, dat vereist dat je onderdeel per onderdeel analyseert hoeveel effectieven nodig zijn en waar efficiëntieverbetering mogelijk is. En dan zal je snel vaststellen dat je, tenzij je echt radicaal wil hakken in de dienstverlening aan de burgers en de bedrijven, ook niet ver komt in de besparing. Ook omdat tegenover elke dienst die het met een man-

netje minder kan, ook een dienst staat die snakt naar meer volk.

Ander voorbeeld: de gezondheidszorg. Dat de groeinorm van 4,5% boven gezondheidsindex budgettair onhoudbaar is, daar is (bijna) iedereen van overtuigd. Maar een nieuwe groeinorm van 2% - het voorstel dat circuleerde in de formateursnota van Di Rupo - is dan weer sowieso te krap.

Of neem het debat over de ambtenaren. Die zijn een favoriete schietschijf van de *die-hards* van het besparingsbeleid. Wat bereik je echter met een harde norm dat het aantal ambtenaren naar omlaag moet. Dan gaan die diensten, geconfronteerd met de organisatorische en maatschappelijke noden, personeel en diensten inkopen op de markt. Net zoals in de privésector bedrijven voor de schone ogen van het hoofdkwartier de personeelskosten omlaag trekken door te gaan *outsourcen*. Want dan moet je geen loon meer betalen, maar gewoonweg een factuur betalen. Is dat beter? Is dat goedkoper? We hebben voldoende voorbeelden die aangeven dat dit de overheidsuitgaven de hoogte injaagt, zonder navenant betere diensten te krijgen. Hoe doelmatig is de commercialisering van al maar meer diensten van algemeen belang, van de begeleiding van werklozen tot de thuiszorg aan bejaarden via de dienstencheques überhaupt geweest? Wat wel zeker is, is dat een stuk belastinggeld zo werd versast naar de aandeelhouders van die commerciële voorzieningen. Dat zou minder een probleem zijn moest dit gecompenseerd worden door een betere output. Dat soort toetsing wordt echter nauwelijks gemaakt.

Nog zo'n ongenueanceerd debat: de dienstencheques. Dat is een zware groeipost op de begroting van de sociale zekerheid. Met een jaarlijkse groei die zelfs serieus boven de groeinorm voor de gezondheids-

zorgen zit. (Bijna) iedereen beseft dat dit onhoudbaar is. En dat het stelsel slachtoffer wordt van zijn eigen succes als dit zo ongebreideld blijft toenemen. Afschaffen dan maar? Of botweg de prijs verhogen of de fiscale aftrek afschaffen? Of radicaal beperken tot de lage inkomens? Onze benadering is veel genuanceerder dan dat. Behoud van het stelsel, in het bijzonder ter ondersteuning van werknemers en voor werklozen met intensieve trajecten naar werk. Maar met een dalende fiscale aftrek naarmate het inkomen stijgt. En met maatregelen tegen overmatig gebruik. We willen ook paal en perk stellen aan de afwenteling door Gemeenschappen en Gewesten van hun verantwoordelijkheid voor de zorg van gehandicapten en ouderen op de federale overheid, via de dienstencheques. Die zorg moet vanuit de reguliere voorzieningen gebeuren en niet via de dienstencheques, die daarvoor nooit bedoeld waren.

Samen saneren

De sanering zit ook sterk verweven met de staatshervorming. Als ACV bewaken we dat elke entiteit correct zijn deel doet. Ook Gewesten en Gemeenschappen moeten meewerken aan de algemene sanering. De saneringsinspanning kan niet volledig afgewenteld worden op de federale regering, met alle risico's van dien voor de sociale zekerheid.

Meer nog: de staatshervorming moet voor ons leiden tot een nieuwe verdeling van bevoegdheden en middelen, die de nodige garanties biedt voor de federale overheid om de vergrijzingskosten te kunnen blijven dragen en ruimer de sociale zekerheid te blijven financieren. Is dat uit liefde voor het federale? Neen, dat is uit zorg voor hen die afhankelijk zijn van die sociale zekerheid. En vroeg of laat zijn we dat allemaal.

DE STERKSTE SCHOULDERS MOETEN DE ZWAARSTE LASTEN DRAGEN

Om het gat in de begroting dicht te rijden, pleit het ACV er voor om vooral op zoek te gaan naar bijkomende inkomsten. Nu betalen werknemers belastingen, andere groepen blijven te veel buiten schot. De sterkste schouders kunnen meer aan. Daarom wil het ACV een belasting op inkomsten uit grote vermogens, een einde aan de misbruiken via de notionele intrestaftrek, een correcte ondernemingsfiscaliteit en een harde aanpak van de fiscale fraude. De rekening van de crisis moet niet een tweede keer bij de werknemers en sociaal verzekerden terechtkomen.